

Elever med funktionshinder

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande 44 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 1999 och 2000.

Motionsyrkandena avser frågor om bl.a. återinförande av specialskolan som skolform för synskadade respektive gravt språkstörda barn samt omprövning av beslutet att avveckla de fasta skoldelarna vid Ekeskolan och Hällsboskolan, inrättande av riksgymnasium för blinda och synskadade barn med flerfunktionshinder, stöd för funktionshindrade elever i den kommunala skolan, tillgång till läromedel och hjälpmedel för synskadade elever, tecken-språkig skolmiljö, mottagande av barn i särskolan, införande av individuella program inom Rh-anpassad gymnasieutbildning samt möjligheter för elever med funktionshinder att välja skola.

Utskottet föreslår avslag på samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till tidigare ställningstaganden av riksdagen, vilka utskottet inte finner skäl att ändra, till pågående eller planerad utredning och till regeringsuppdrag som givits åt Skolverket.

I betänkandet finns reservationer på olika punkter från samtliga partier utom Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Utskottets överväganden	7
Inledning.....	7
Specialskolor m.m. för elever med synskada respektive grav språkstörning	8
Stöd för elever med funktionshinder	11
Särskolan	14
Individuella program inom Rh-anpassad gymnasieutbildning	16
Möjligheter för elever med funktionshinder att välja skola	17
Övriga frågor	19
Reservationer.....	21
1. Specialskolan som skolform för elever med synskada respektive grav språkstörning, m.m. (punkterna 1, 2 och 14) – m, kd, c, fp	21
2. Specificering av begreppet visstidsvistelse vid resurscenter (punkt 4) – m, c	22
3. Utredning om riksgymnasium för blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder (punkt 5) – m, c, fp.....	23
4. Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan, m.m. (punkterna 6, 8, 9 och 13) – kd.....	23
5. Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan (punkt 6) – fp.....	24
6. Mottagande av barn i särskolan (punkt 11) – c.....	25
7. Föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång (punkt 12) – kd, fp.....	25
8. Statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola, m.m. (punkterna 15 och 16) – m.....	26
9. Översyn av skolornas yrkesförberedande insatser för funktionshindrade elever m.m. (punkt 17) – v.....	27
Särskilt yttrande.....	28
Synskadades tillgång till läromedel och hjälpmedel (punkt 7) – m	28
Förteckning över behandlade förslag.....	29
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	29
Motioner från allmänna motionstiden 1999.....	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. **Specialskolans skolform för elever med synskada respektive grav språkstörning**

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub212 yrkande 25, 1999/2000:Ub242 yrkandena 2 och 6 samt 2000/01:Ub219 yrkande 4.

Reservation 1 (m, kd, c, fp) – delvis

2. **Omprövning av beslutet att avveckla de fasta skoldelarna vid Ekeskolan och Hällsboskolan**

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub242 yrkande 1, 2000/01:Ub219 yrkande 1, 2000/01:Ub269 yrkande 1, 2000/01:Ub316 yrkande 9 och 2000/01:Ub319 yrkande 1.

Reservation 1 (m, kd, c, fp) – delvis

3. **Lokalisering av Ekeskolans resurscenter**

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub242 yrkande 3 och 2000/01:Ub219 yrkande 5.

4. **Specifisering av begreppet visstidsvistelse vid resurscenter**

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub219 yrkande 2.

Reservation 2 (m, c)

5. **Utredning om riksgymnasium för blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder**

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub212 yrkande 26, 1999/2000:Ub242 yrkande 4, 2000/01:Ub219 yrkande 6 och 2000/01:Ub239 yrkande 22.

Reservation 3 (m, c, fp)

6. **Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan**

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub242 yrkande 5, 1999/2000:So263 yrkande 6 och 1999/2000:So488 yrkande 2.

Reservation 4 (kd) – delvis

Reservation 5 (fp)

7. **Synskadades tillgång till läromedel och hjälpmedel**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub219 yrkande 3 och 2000/01:Ub269 yrkandena 2 och 3.

8. Rätt till teckenspråklärare för barn med grav hörselskada

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub316 yrkande 8.

Reservation 4 (kd) – delvis

9. Teckenspråkskunnig personal i specialskolorna

Riksdagen avslår motion 1999/2000:So488 yrkande 3.

Reservation 4 (kd) – delvis

10. Regionalt specialpedagogiskt stöd för hörselskadade elever

Riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub247.

11. Mottagande av barn i särskolan

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub220, 2000/01:Ub239 yrkandena 24 och 25 samt 2000/01:Ub297.

Reservation 6 (c)

12. Föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub316 yrkande 24.

Reservation 7 (kd, fp)

13. Individuella program inom Rh-anpassad gymnasieutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub209, 2000/01:Ub319 yrkande 2 och 2000/01:Ub346.

Reservation 4 (kd) – delvis

14. Funktionshindrade elevers möjlighet att välja skola

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub228 yrkande 2, 1999/2000:So488 yrkande 1, 2000/01:Ub204 yrkande 1, 2000/01:Ub207 yrkande 3 och 2000/01:So299 yrkande 4 .

Reservation 1 (m, kd, c, fp) – delvis

15. Statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola

Riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub228 yrkande 4.

Reservation 8 (m) – delvis

16. Information om stöd m.m. för funktionshindrade elever

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub228 yrkande 3 och 2000/01:Ub204 yrkande 2.

Reservation 8 (m) – delvis

17. Översyn av skolornas yrkesförberedande insatser för funktionshindrade elever m.m.

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub301 och 1999/2000:So490 yrkande 7.

Reservation 9 (v)

18. Stöd för föräldrar med utländsk bakgrund som har barn med funktionshinder

Riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub207.

Stockholm den 8 mars 2001

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Beatrice Ask (m), Inger Lundberg (s), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Majléne Westerlund Panke (s), Tomas Högström (m), Torgny Danielsson (s), Lennart Gustavsson (v), Erling Wälivaara (kd), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp), Anders Sjölund (m), Nils-Erik Söderqvist (s) och Michael Lund (s).

Redogörelse för ärendet

Under den allmänna motionstiden 1999 och 2000 väcktes ett stort antal motioner med yrkanden rörande elever med funktionshinder.

Motionsyrkandena avser frågor om bl.a. återinförande av specialskolan som skolform för synskadade respektive gravt språkstörda barn samt omprövning av beslutet att avveckla de fasta skoldelarna vid Ekeskolan och Hällsboskolan, inrättande av riksgymnasium för blinda och synskadade barn med flerfunktionshinder, stöd för funktionshindrade elever i den kommunala skolan, tillgång till läromedel och hjälpmedel för synskadade elever, tecken-språkig skolmiljö, mottagande av barn i särskolan, införande av individuella program inom Rh-anpassad gymnasieutbildning samt möjligheter för elever med funktionshinder att välja skola.

Förslagen i motionerna, 19 yrkanden från år 1999 och 25 yrkanden från år 2000, återges i *bilaga*.

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen beslutade hösten 1999, efter förslag i propositionen *Elever med funktionshinder – ansvar för utbildning och stöd*, bl.a. att synskadade och talskadade elever inte längre skall tillhöra den statliga specialskolans målgrupp (prop. 1998/99:105, bet. 1999/2000:UbU4, rskr. 1999/2000:14). För dem skall kommunerna ha det fulla ansvaret. Staten skall dock även i fortsättningen ha ett stort ansvar för att stödja kommunerna, bl.a. genom en ny samordnad organisation för stöd i specialpedagogiska frågor, en utökad resurscenterverksamhet samt satsningar på kompetensutveckling av skolans personal och på forskning.

Till följd av att specialskolan upphör som skolform för synskadade respektive talskadade elever avvecklas de fasta skoldelarna vid de statliga riksskolorna Ekeskolan i Örebro och Hällsboskolan i Sigtuna successivt. Eke-skolan tar emot synskadade elever och elever som dessutom är döva, hörselskadade eller utvecklingsstörda. Hällsboskolan tar emot dels talskadade elever, dels döva eller hörselskadade elever med beteendestörningar m.m. Avvecklingen av de fasta skoldelarna avses ske genom intagningsstopp, fr.o.m. den 1 juli 2001 vid Ekeskolan respektive fr.o.m. den 1 juli 2002 vid Hällsboskolan. Samtidigt byggs resurscentren ut vid de båda nämnda skolorna och tillförs en mindre skoldel för visstidsplaceringar.

Specialskolan behålls som skolform för döva, dövblinda och hörselskadade elever. Det finns fem statliga regionskolor för döva eller hörselskadade elever. Dessutom finns en statlig riksskola, Åsbackaskolan i Gnesta, som tar emot döva eller hörselskadade elever som också är utvecklingsstörda och från den 1 juli 2001 även dövblindfödda elever. Riksdagen delade regeringens uppfattning att för dessa elever är en teckenspråkig skolmiljö nödvändig.

Den nya samordnade organisationen för statens stöd i specialpedagogiska frågor innebär att Statens institut för handikappfrågor i skolan (SIH) ombildas till en ny myndighet. I denna inordnas Ekeskolans, Åsbackaskolans, Hällsboskolans och Tomtebodaskolans resurscenter. Till myndigheten förs också de statliga bidragen för landstingens hörselvårdskonsulenter, vissa kunskapscenter och datapedagogerna vid de regionala dataresurscentren (REDAH-centren). Myndigheten skall svara för såväl stöd som utvecklingsverksamhet.

En särskild utredare har tillkallats för att förbereda inrättandet av den nya myndigheten (dir. 2000:9). Utredaren, MYS-utredningen, har den 6 mars 2001 lämnat förslag till regeringen angående övergripande mål, instruktion, organisation m.m. En slutrapport beräknas föreligga senast den 30 juni 2001.

Myndigheten, som fått namnet Specialpedagogiska institutet, skall inleda sin verksamhet den 1 juli 2001.

Specialskolor m.m. för elever med synskada respektive grav språkstörning

I två motioner – nämligen Centerpartiets motion 1999/2000:Ub212 yrkande 25 och motion 1999/2000:Ub242 (m, kd, c, fp) yrkande 2 – begärs att den statliga **specialskolan skall finnas kvar som skolform för synskadade och gravt språkstörda elever** med flerfunktionshinder. I båda motionerna förs en argumentation mot beslutet att dessa grupper av funktionshindrade elever skall integreras i den kommunala skolan. Motionärerna anser att det rör sig om så få barn med så speciella behov att det inte borde vara problematiskt för någon att acceptera att den statliga specialskolan skall finnas för dem. Samtliga kommuner kan inte heller nå den nivå i fråga om specialpedagogiskt kunnande som en nationell specialskola har, menar motionärerna. Barnen skall ha en rättighet och inte en skyldighet att gå integrerat i den kommunala skolan. I motion 2000/01:Ub242 yrkande 6 framförs också argumentet att döva barn knappast är de enda barn med funktionshinder som har behov av ett eget språk. Även synskadade barn med multifunktionshinder har behov av en egen skolmiljö som förutsättning för språkutveckling.

Enligt motion 2000/01:Ub219 (m) yrkande 4 bör riksdagen begära att regeringen snarast låter genomföra en ekonomisk konsekvensanalys av beslutet att avveckla specialskolan för nämnda elever. Beslutet kan ännu rivs upp, om det visar sig att uppdraget att ge barn med multifunktionshinder en fullgod utbildning överstiger kommunernas ekonomiska möjligheter.

Krav på ett upphävande av beslutet att avveckla den fasta skoldelen vid **Ekeskolan i Örebro** för blinda och synskadade barn med flerfunktionshinder ställs i motionerna 1999/2000:Ub242 (m, kd, c, fp) yrkande 1, 2000/01:Ub269 (m) yrkande 1 och 2000/01:Ub219 (m) yrkande 1. I det sistnämnda motionsyrkandet framhålls att alltför elever sökt sig till Ekeskolan, sedan debatten om avveckling av den fasta skoldelen bidragit till att göra skolan känd. Motionären menar att det ökade söktrycket borde i sig vara ett argument för att ompröva stängningsbeslutet.

Också Kristdemokraterna vill i motionerna 2000/01:Ub316 yrkande 9 och 2000/01:Ub319 yrkande 1 att riksdagen skall uttala sig för att den fasta skoldelen vid Ekeskolan i Örebro skall finnas kvar. Deras yrkanden omfattar även fortsatt skoldrift vid **Hällsboskolan i Sigtuna** för gravt språkstörda elever m.fl. Enligt motionerna kan staten i vissa fall behöva ta ett större ansvar för att minimera risken för att elever i behov av särskilt stöd inte ges tillräckliga möjligheter till utbildning utifrån sina specifika förutsättningar. Kristdemokraterna anser att de fasta skoldelarna vid Ekeskolan och Hällsboskolan behövs också framöver. Många kommuner saknar kompetens och ekonomiska resurser för att tillgodose behoven för elever med svårare funktionshinder.

U t s k o t t e t finner inte skäl för riksdagen att ändra sitt tidigare beslut att elever med synskada respektive grav språkstörning inte längre skall tillhöra den statliga specialskolans målgrupp. Motionsyrkandena om återinförande av specialskolan för dessa elevgrupper bör alltså avslås. Riksdagen bör inte

heller bifalla motionsyrkandena om ändring av beslutet att avveckla de fasta skoldelarna vid Ekeskolan i Örebro och Hällsboskolan i Sigtuna.

Vid behandlingen av propositionen *Elever med funktionshinder – ansvar för utbildning och stöd* jämte motioner hösten 1999 ställde sig utskottet – liksom socialutskottet i yttrande till utbildningsutskottet – bakom den viktiga handikappolitiska principen att barn med funktionshinder så långt möjligt skall erbjudas en anpassad utbildning i sin hemkommun och därmed ha rätt och möjlighet att bo hemma med sina föräldrar. Förändringen av specialskolans målgrupp till att inte längre omfatta synskadade och talskadade barn såg utskottet som ett viktigt steg mot en integrering av elever med funktionshinder i den ordinarie skolan.

För döva, dövblinda och hörselskadade elever är en teckenspråkig skolmiljö nödvändig. Denna ståndpunkt återfinns även i FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet, som ett undantag från huvudprincipen att utbildning för elever med funktionshinder skall erbjudas inom den ordinarie skolorganisationen. Utskottet delade regeringens uppfattning att det är riktigt att behålla specialskolan som skolform för dessa elevgrupper.

Även om kommunerna skall ha det fulla ansvaret för synskadade och gravt språkstörda elever, skall staten dock även i fortsättningen ha ett stort ansvar för att stödja kommunerna, bl.a. genom en ny samordnad organisation för stöd i specialpedagogiska frågor med regional och lokal förankring. Utskottet återkommer till denna i följande avsnitt. Vid såväl Ekeskolans som Hällsboskolans resurscenter skall det finnas en mindre skoldel för barn och ungdomar som av olika skäl kan behöva mer intensifierade specialpedagogiska insatser under viss tid. Dessa resurscenter skall ingå i stödorganisationen.

Målsättningen är att den nya samlade stödorganisationen och en förändrad och utbyggd resurscenterverksamhet skall göra det möjligt för fler elever – i deras hemkommuner och under vistelse i resurscenter – att få del av specialpedagogiskt kunnande med inriktning mot elevernas egna behov.

I motionerna 1999/2000:Ub242 (m, kd, c, fp) yrkande 3 och 2000/01:Ub219 (m) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande till regeringen angående **lokaliseringen av Ekeskolans resurscenter**, nämligen att resurscentret också i fortsättningen bör vara förlagt till Örebro och inte flyttas till Stockholm eller annorstädes.

U t s k o t t e t hänvisar till att MYS-utredningen i sitt förslag den 6 mars 2001 i enlighet med direktiven förordat att det gemensamma resurscentret för barn och ungdomar med synskada, som den 1 juli 2001 bildas av Ekeskolans resurscenter och Tomtebodaskolans resurscenter, skall bestå av två enheter med placering i Örebro och Stockholm.

Motionsyrkandena är därmed tillgodosedda och bör avslås av riksdagen.

En **specifisering av begreppet visstidsvistelse vid resurscenter** efterfrågas i motion 2000/01:Ub219 (m) yrkande 2. Motionären påpekar att skilda tolkningar har gjorts av begreppet, såsom att ”viss tid” skulle kunna innebära några månaders vistelse, en termin eller hela skoltiden.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandet.

Riksdagsbeslutet hösten 1999 innebär att verksamheterna vid Ekeskolans och Hällsboskolans resurscenter skall stärkas i syfte att ge utökat stöd vid utbildning av barn och ungdomar med synskada respektive grav språkstörning i deras hemkommuner. Vid resurscentren skall det finnas mindre skoldelar för visstidsplaceringar. Med sådan placering avses att en elev erbjuds insatser från resurscentrets sida som sträcker sig utöver vad som kan anses omfattas av sedvanliga utrednings- och träningsbesök. Dessa placeringar vid resurscentret kan efter överenskommelse mellan resurscentret, kommunen, eleven och dennes vårdnadshavare och utifrån den enskilda elevens specialpedagogiska behov pågå en längre eller kortare tid och ibland vara av återkommande karaktär. De ingår därmed som ett led i det åtgärdsprogram som hemkommunens skola upprättat för eleven.

Utskottet vill betona att visstidsplaceringens längd styrs av de behov eleven har. Den bör därför inte närmare regleras.

Enligt motionerna 1999/2000:Ub242 (m, kd, c, fp) yrkande 4, 1999/2000:Ub212 (c) yrkande 26 och 2000/01:Ub219 (m) yrkande 6 bör regeringen låta utreda förutsättningarna för ett **riksgymnasium för blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder** vid Ekeskolan. Också Centerpartiet vill i motion 2000/01:Ub239 yrkande 22 ha en utredning om möjligheten att inrätta ett sådant riksgymnasium; dock anges inte i motionen vart detta skall lokaliseras. I samtliga motionsyrkanden påtalas att dessa ungdomar i dag saknar bra möjligheter att studera vidare efter den obligatoriska skolan. De bör precis som alla andra ungdomar ha rätt att kunna gå vidare i sin utbildning och utvecklas i sin egen takt, oavsett ålder.

U t s k o t t e t har förståelse för de synpunkter som framförs i motionerna om behovet av att underlätta för svårt funktionshindrade elever att fortsätta sina studier efter den obligatoriska skolan.

Frågan om en riksgymnasieverksamhet för synskadade elever med flerfunktionshinder berördes i propositionen om elever med funktionshinder. Regeringen anförde där att det inte var aktuellt att bygga upp en sådan särskild gymnasiesärskolverksamhet. Det naturliga alternativet för dessa elever är den reguljära gymnasiesärskolan på hemorten eller inom samverkansområdet. I propositionen anfördes vidare att det är av stor betydelse att resurscentret vid Ekeskolan riktar sina insatser mot barn och ungdomar t.o.m. gymnasieåldern. Det innebär att gymnasiesärskolan bör stödjas för att kunna möta behoven hos äldre synskadade elever med flerfunktionshinder.

Att insatserna i den nya samlade stödorganisationen också skall avse ungdomar med funktionshinder på gymnasienivå har skrivits in i direktiven till MYS-utredningen (dir. 2000:9). Där anges att stödet för dessa elever behöver förstärkas. Detta gäller även för elever med flerfunktionshinder i särskolan.

Utskottet ser det som positivt att den förändrade verksamheten vid Ekeskolan, med möjlighet till visstidsplacering, avses komma även de äldre eleverna till del och att den samlade statliga stödorganisationen kommer att ha

ett ansvar för att analysera behoven av och erbjuda specialpedagogiskt stöd till gymnasiesärskolan.

Med hänvisning härtill föreslår utskottet avslag på motionsyrkandena.

Stöd för elever med funktionshinder

Behovet av **stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan** lyfts fram i tre motioner.

Enligt motion 1999/2000:Ub242 (m, kd, c, fp) yrkande 5 behöver den kommunala kompetensen förstärkas när det gäller undervisning av barn med svåra funktionshinder. Motionärerna anser att kommunerna knappast kan förväntas att mer än i undantagsfall klara att bygga upp det kunnande som krävs för de mycket speciella behov som dessa barn har.

En nationell handlingsplan för att öka stödet för barn med dolda funktionsnedsättningar, såsom DAMP, dyslexi och näraliggande diagnoser, efterfrågas i motion 1999/2000:So488 (kd) yrkande 2. Barn och föräldrar måste få bättre tillgång än i dag till stöd, utredning och expertkunskap genom samverkan mellan hälso- och sjukvården samt förskola/skola, menar motionärerna.

I motion 1999/2000:So263 (fp) yrkande 6 begärs att regeringen ger Socialstyrelsen och Skolverket i uppdrag att tillse att berörd personal inom förskola/skola samt barn- och skolhälsovården får adekvat utbildning om ADHD. I motionen betonas att barn med hyperaktivitet måste få hjälp tidigt. Det är också viktigt att fortlöpande utvärdera behandlingsmetoder och utveckla handlingsprogram för att på bästa sätt kunna ge dessa barn stöd.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandena och anför följande som motivering härför.

Statens ansvar gentemot elever med funktionshinder skall främst vara att genom stöd till kommunerna och andra skolhuvudmän främja att eleverna får en anpassad skolsituation av god kvalitet. Detta gäller i första hand ovanliga eller komplexa funktionshinder, där kommunerna inte i förväg har möjlighet att bygga upp den kunskap som krävs i det individuella fallet.

Inledningsvis har nämnts att statens insatser för stöd i specialpedagogiska frågor skall samordnas i en myndighet – Specialpedagogiska institutet – med ansvar för såväl stöd som utvecklingsverksamhet. Syftet med förändringen är att förbättra möjligheterna att på ett flexibelt sätt möta behoven av insatser för olika typer av funktionshinder samt att förbättra samverkan mellan stat, kommun och landsting i frågor som rör barn och ungdom med funktionshinder. Den nya samlade organisationen för statens stöd i specialpedagogiska frågor skall träda i kraft den 1 juli 2001.

Enligt direktiven till MYS-utredningen (dir. 2000:9) skall stödet huvudsakligen riktas till huvudmän med ansvar för förskoleverksamhet och utbildning inom det offentliga skolväsendet samt till motsvarande fristående skolor. Specialpedagogiska institutet skall dock även svara för vissa individuellt riktade insatser till enskilda barn och deras vårdnadshavare. Detta gäller

främst inom ramen för resurscentrens verksamhet. Med funktionshinder avses såväl fysiska funktionshinder som medicinskt, psykiskt eller neurologiskt betingade funktionsnedsättningar, liksom svåra läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

I direktiven anförs närmare om verksamhetens inriktning följande. För barn och ungdomar med svåra och mer ovanliga funktionshinder kan stödet liksom i dag behöva ges utifrån enskildas behov. Stödet bör då riktas till hela arbetslaget kring barnet i förskolan eller eleven i skolan samt som huvudregel även till ansvarig specialpedagog och rektor. För elevgrupper med lättare eller mer vanligt förekommande svårigheter skall insatserna inriktas mot att sprida kunskap, exempelvis genom mer generell kompetensutveckling och informationsinsatser.

Därtill vill utskottet erinra om att den nya lärarutbildningen – som riksdagen beslutat om hösten 2000 (prop. 1999/2000:135, bet. 2000/01:UbU3, rskr. 5) – betonar vikten av specialpedagogisk kompetens hos alla lärare och vikten av att lärare kan identifiera problem, där det kan vara aktuellt med särskilt stöd. Utskottet vill också erinra om att bestämmelserna om åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd har förstärkts och nu gäller i alla skolformer i den obligatoriska skolan och i gymnasieskolan.

Vidare har i statsbudgeten avsatts särskilda medel för kompetensutveckling av lärare, där det specialpedagogiska området är särskilt prioriterat, under perioden 2000–2002. Medlen fördelas av Skolverket till kommuner och enskilda skolor.

Frågor om **synskadades tillgång till läromedel och hjälpmedel** tas upp i motion 2000/01:Ub269 yrkandena 2 och 3. Motionären hävdar att läromedelssituationen i många fall är katastrofal för synskadade elever och studenter. Studielitteraturen är ofta försenad eller inte tillgänglig på det läsmedium den synskadade personen önskar. I motionen understryks som en självklarhet att synskadade skall ha tillgång till samma studielitteratur som seende elever och studenter och på önskat läsmedium. Det anges också som viktigt att en synskadad person i studiesituationen har tillgång till de tekniska hjälpmedel som behövs, t.ex. en synskadeanpassad dator, för att kunna studera på lika villkor som seende personer. Dessa tekniska hjälpmedel bör vara kostnadsfria och statligt finansierade.

Liknande problem påtalas i motion 2000/01:Ub219 (m) yrkande 3. Där anförs att många exempel från verkligheten talar för att kommunernas förmåga att ge barn med funktionshinder en fullgod skoltid är starkt varierande. Bland annat har Riksorganisationen Unga Synskadade uppmärksammat problem med väntetider för handikappanpassade läromedel, sociala problem i skolan och brister i undervisningen. Motionären vill att regeringen låter utreda hur undervisningen och den sociala situationen är för barn med funktionshinder i kommunernas skolor, särskilt med avseende på kvaliteten.

U t s k o t t e t anser att motionsyrkandena bör avslås. Berörda frågor kommer enligt vad som aviserats att bli föremål för utredning.

Enligt propositionen *Elever med funktionshinder – ansvar för utbildning och stöd* (prop. 1998/99:105) skall statens engagemang för produktion av läromedel och studiematerial för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder utredas ytterligare. Utgångspunkten skall vara Funkiskommitténs respektive Kunskapslyftskommitténs överväganden och slutsatser. Direktiv bereds för närvarande inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

I propositionen *Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken* (prop. 1999/2000:79) aviserade regeringen att en särskild utredare skall utses för att se över hjälpmedelsförsörjningen för studerande med funktionshinder. Utredningen skall omfatta förskola, förskoleklass, skola, vuxenutbildning samt högre utbildning. Bland annat skall gränsdragningen och ansvarsfördelningen göras tydlig när det gäller personliga hjälpmedel och pedagogiska hjälpmedel. Också här bereds direktiv inom Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Kristdemokraterna vill i motion 2000/01:Ub316 yrkande 8 ha ett tillkännagivande till regeringen om att barn med grav hörselskada skall ha **rätt till teckenspråklärare** och så långt det är möjligt erbjudas en anpassad utbildning i sin hemkommun.

I motion 1999/2000:So488 (kd) yrkande 3 betonas vikten av **teckenspråkskunnig personal i specialskolorna** för döva och hörselskadade. Det räcker inte att lärarna kan teckenspråket, anför motionärerna. Eleverna behöver för sin utveckling även ha språklig kontakt med annan personal.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandena.

Enligt 3 kap. 3 § skollagen skall barn som inte kan gå i grundskolan eller särskolan därför att de är döva eller hörselskadade tas emot i specialskolan. Huvudmannen för specialskolan prövar om ett barn skall tas emot i specialskolan under sin skolpliktstid. Fråga om mottagande får väckas av barnets vårdnadshavare eller av barnets hemkommun (3 kap. 4 §). Om barnet kan gå i grundskolan eller särskolan gäller bestämmelsen i 2 kap. 3 § skollagen att kommunen är skyldig att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Den 1 juli 2000 inrättades Specialskolemyndigheten som en gemensam myndighet för de regionala specialskolorna för döva eller hörselskadade elever och Åsbackaskolans skoldel. Myndigheten skall särskilt ansvara för samordning av resurser, planering, uppföljning och utvecklingsarbete för skolenheterna i syfte att stödja kvalitetsutvecklingen i skolorna och uppnå ökad måluppfyllelse (specialskoleförordningen 2 kap. 2 §).

Specialskolemyndigheten skall bl.a. ha ansvar för att vidareutveckla och förbättra den teckenspråkiga miljön vid specialskolorna via samordnade och för skolorna gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. För detta disponerar myndigheten särskilda medel. Enligt regleringsbrev skall myndigheten i sin årsredovisning särskilt redovisa insatser avseende kompetensutveckling i teckenspråk.

Behovet av förstärkt **statligt specialpedagogiskt stöd med hörselinriktning i norra regionen** framhålls i motion 1999/2000:Ub247 (s). Den regionala

organisationen för stöd till personal för hörselskadade elever i den kommunala skolan bör placeras i anslutning till den statliga specialskolan för döva och hörselskadade i Härnösand och bygga vidare på den kompetens och erfarenhet som där finns.

U t s k o t t e t hänvisar till att enligt direktiven till MYS-utredningen skall regionindelningen utformas med utgångspunkt i regionindelningen för de statliga specialskolorna för döva och hörselskadade. Verksamheten skall i varje region samordnas från en centralort, nämligen Umeå, Stockholm, Örebro, Göteborg och Malmö. Det anges dock att varje region skall ha viss frihet att organisera sin verksamhet; t.ex. kan förutsättningarna i den norra regionen ställa krav på särskilda lösningar.

Motionsyrkandet bör avslås med det anförda.

Särskolan

Flera motioner tar upp frågor rörande **mottagande av barn i särskolan** mot bakgrund av visad ökning av elevantalet i särskolan.

I motion 2000/01:Ub239 från Centerpartiet hävdas att det har förekommit att barn felaktigt hänvisats till särskola och därför gått miste om grundläggande högskolebehörighet, som de skulle ha kunnat uppnå med adekvat stöd i den vanliga skolan. Särskoleelever bör få möjlighet till högskoleutbildning om de har förutsättningar för detta, anser motionärerna. De framhåller vidare att det är viktigt att diagnoser på utvecklingsstörning kan ställas tidigt i samverkan mellan skola och landsting, för att så många barn som möjligt genom stödåtgärder skall kunna ges förutsättningar att ta del av den ordinarie skolans undervisning (yrk. 24–25).

Enligt motion 2000/01:Ub220 (m) bör riksdagen begära en utredning om hur skolans placering av barn i särskola fungerar, vilka behov de barn har som placeras där och hur dessa behov möts. Oron för att elever som egentligen inte hör hemma i eller gynnas av en placering i särskolan ändå placeras där, när den vanliga skolan saknar resurser eller kunskande för att ge dem det stöd de har rätt till, måste enligt motionären undanröjas.

Också i motion 2000/01:Ub297 (v) förs fram krav på en utredning. Denna bör ha till uppgift att föreslå nationella riktlinjer för hur utredningar inför beslut om mottagning av elever till särskolan skall göras samt på vilka grunder sådana beslut skall fattas. Motionären hänvisar till alarmerande uppgifter om särskoleplaceringar i en rapport från Skolverket och anmärker att det är uppenbart att det nuvarande regelverket är otillräckligt.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena med hänvisning till vad som anförts i det följande om Skolverkets uppdrag.

Som svar på ett regeringsuppdrag har Skolverket i september 2000 publicerat rapporten *Hur särskild får man vara? En analys av elevökningen i särskolan* (dnr 2000:2037). Rapporten bygger på resultat från Skolverkets jämförelsetal, en enkät till landets samtliga kommuner samt fallstudier i fyra

kommuner. Sammanfattat framgår av rapporten följande. Antalet elever i den obligatoriska särskolan har ökat från 8 200 läsåret 1992/93 till närmare 12 500 läsåret 1999/2000, vilket motsvarar en ökning med drygt 50 %. Det skall jämföras med ökningen i den vanliga grundskolan som under samma tid var ca 18 %. Spridningen mellan kommuner och län är stor, både beträffande ökningen och andel elever i särskolan.

Enligt Skolverksrapporten varierar rutiner för utredning och beslut om mottagande, både beträffande vilka som deltar och i förfaringssätt. Fallstudierna ger en bild av att olikheter i utredningsförfarande, mottagande och praxis när det gäller elevernas skolgång påverkar hur många elever som hamnar i särskolan, skriver verket.

I rapporten redovisas att 40 % av kommunerna uppger att elevgruppen i särskolan har förändrats. Elever med autism eller autismsliknande tillstånd i särskolan har ökat liksom elever med tillkommande handikapp som damp/ADHD och elever med koncentrationssvårigheter. Det finns dessutom en överrepresentation av elever med invandrabakgrund. Fallstudierna visar också att det förekommer att elever som inte är utvecklingsstörda enligt gällande bedömningspraxis ändå återfinns i särskolan.

Enligt Skolverkets sammanfattning visar rapporten att brist på kompetens och resurser i grundskolan har haft stor betydelse för ökningen av antalet särskoleelever. Det nya betygssystemet och det förändrade läroplansinnehållet, i kombination med kraven på skolorna att alla elever skall nå målen, har också bidragit till ökningen. Därtill kommer att en ökad iver att testa och diagnostisera elever skapar ett ökat tryck på särskolan.

Regeringen har i regleringsbrev för budgetåret 2001 – mot bakgrund av slutsatserna i den nu refererade rapporten – givit Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd eller informationsmaterial om rutinerna för utredning och beslut om mottagande i särskolan. Uppdraget skall redovisas senast den 15 maj 2001.

Skolverket har också i uppdrag, enligt regleringsbrev för budgetåret 2000, att ytterligare analysera särskolans verksamhet i syfte att öka kunskapen om hur skolformen svarar mot elevernas behov och förutsättningar. Därvid skall effekterna av undervisningstidens variationer studeras särskilt, liksom elevernas valmöjligheter i såväl den obligatoriska särskolan som gymnasiesärskolan. Detta uppdrag skall slutligt rapporteras den 1 oktober 2001.

Resultaten av pågående uppdrag bör enligt utskottets mening avvaktas.

Kristdemokraterna anser i motion 2000/01:Ub316 yrkande 24 att det är en självklarhet att för placering av barn i särskola skall krävas vårdnadshavares medgivande. Denna fråga behöver inte beredas genom ytterligare försöksverksamhet med ökat **föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång**. Verksamheten bör nu permanentas.

U t s k o t t e t vill med anledning av motionsyrkandet erinra om följande.

Riksdagen beslutade våren 2000 att förlänga pågående försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång till utgången av juni 2005 (prop. 1999/2000:68, bet. UbU16, rskr. 229). Försöks-

verksamheten inleddes den 1 januari 1996 och finns reglerad i en särskild lag (1995:1249). Den innebär att barn, som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kunskapsmål därför att de är utvecklingsstörda, inte får tas emot i särskolan utan vårdnadshavarens medgivande. Om vårdnadshavaren inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i särskolan, skall skolplikten fullgöras enligt vad som gäller för barn i allmänhet enligt skollagen.

Skolverket redovisade i juni 1999 en utvärdering av försöksverksamheten. Verket noterade en del negativa konsekvenser, men valde ändå att föreslå att verksamheten permanentas. Som motiv angavs bl.a. att föräldrarna har det yttersta ansvaret för sitt barn och därför bör ha rätt att välja skolform. Dock borde först ett antal problem lösas, främst rätten till stöd för elever som fullgör sin skolplikt i grundskolan.

Regeringen har därför i juni 2000 givit Skolverket ett nytt uppdrag att dels fördjupat följa och utvärdera försöksverksamheten med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång, dels utvärdera alternativet att eleven är inskriven i särskolan men integrerad i en klass i grundskolan. I uppdraget ingår att följa upp och utvärdera kvaliteten på den information vårdnadshavaren får för att kunna välja skolform, motiven till vårdnadshavarnas val av skolform, orsaker till att antalet elever som är integrerade i grundskolan varierar mellan och inom kommunerna samt kvaliteten i undervisningen. Skolverket skall även lämna förslag till åtgärder. Uppdraget skall redovisas senast den 1 mars 2002.

Ytterligare beslutsunderlag behöver således tas fram innan ett beslut kan tas om att försöksverksamheten skall övergå i reguljär verksamhet.

Utskottet anser att motionsyrkandet bör avslås av riksdagen i avvaktan på detta.

Individuella program inom Rh-anpassad gymnasieutbildning

I tre motioner begärs att riksdagen uttalar sig för att individuella program skall införas inom riksrekryterande gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade ungdomar, s.k. Rh-anpassad utbildning.

Enligt Kristdemokraterna i motion 2000/01:Ub319 yrkande 2 bör funktionshindrade elever inom Rh-anpassad gymnasieutbildning självfallet ges samma möjligheter som andra gymnasieelever att studera på ett individuellt program. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Även i motion 2000/01:Ub209 (m) påpekas det som självklart att möjligheten att välja individuella program skall finnas också för svårt funktionshindrade ungdomar på riksrekryterande gymnasieutbildningar.

I motion 2000/01:Ub346 (s) framhåller motionärerna att de samlade resurser som riksgymnasieverksamheten kan erbjuda ungdomar med svåra rörelsehinder – pedagogiskt, i boendet och när det gäller habilitering – även måste

kunna erbjudas dem som har behov av ett individuellt program. Det är därför angeläget att det snarast blir möjligt att välja individuella program också inom den Rh-anpassade gymnasieutbildningen.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandena med hänvisning till följande.

För vissa elever med funktionshinder har staten tagit på sig ett utökat ansvar genom att stödja riksrekryterande gymnasieutbildning. Sålunda finns riksrekryterande gymnasieutbildning med särskilt anpassad utbildning för svårt rörelsehindrade ungdomar, s.k. Rh-anpassad utbildning, i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå. Personkretsen för Rh-anpassad utbildning bestäms i 5 kap. 27 och 28 §§ skollagen (1985:1100). Den omfattar svårt rörelsehindrade elever som har mycket stora behov av anpassning och habilitering i anslutning till utbildningen och som kan tillgodogöra sig utbildning på nationellt program eller – med tillämpning första gången vid intagning till läsåret 2001/02 – specialutformat program.

Utskottet behandlade och avstyrkte hösten 1999 motsvarande motionsyrkanden om införande av individuella program på gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning (bet. 1999/2000:UbU4). Utskottet pekade på att det i dag finns stora möjligheter inom de nationella och specialutformade programmen att hjälpa elever som riskerar att inte klara utbildningen. Förutom stödundervisning, utökad studietid eller reducerat program finns också specialinriktad kursplan.

I regleringsbrevet för budgetåret 2000 har Skolverket fått i uppdrag att under tre år fr.o.m. läsåret 2000/01 följa och analysera utvecklingen av den Rh-anpassade gymnasieutbildningen för elever som genom möjlighet att specialinrikta kursplanerna i liten eller obefintlig utsträckning följer kurser på gymnasienivå. Verket skall även överväga alternativ till en sådan gymnasieutbildning.

Resultatet av Skolverkets uppdrag bör enligt utskottets mening inväntas.

Möjligheter för elever med funktionshinder att välja skola

I Moderata samlingspartiets motion 2000/01:So299 yrkande 4 betonas att **möjligheten att välja skola** är särskilt viktig för funktionshindrade barn och ungdomar. Moderaterna har den principiella uppfattningen att alla skolor så långt möjligt skall vara så utformade att elever med särskilda behov inte utestängs. Målsättningar om integration av funktionshindrade elever i den vanliga skolan och anpassning av skolan till dem får dock inte innebära att skolor som t.ex. Ekeskolan – med den kompetens som byggts upp där under många år – tvingas stänga. Moderaterna vill att specialskolor även i framtiden skall vara ett alternativ för de elever som anser att dessa skolor bättre kan tillgodose deras särskilda behov.

Samma synpunkter förs fram i motionerna 1999/2000:Ub228 (m) yrkande 2 och 2000/01:Ub204 (m) yrkande 1. Motionären anser att möjligheten för barn och ungdomar med funktionshinder att välja skola måste omfatta inte bara den egna kommunens skolor, utan också alternativ i form av specialskolor och fristående skolor med inriktning på funktionshindrade elevers behov. Regeringen bör återkomma med förslag som ger dessa barn och ungdomar rätt att välja skola. Alla barn och ungdomar skall enligt motion 2000/01:Ub207 (m) yrkande 3 erbjudas möjlighet till en individuellt anpassad utbildning och ha rätt att välja skola på lika villkor.

Enligt motion 1999/2000:So488 (kd) yrkande 1 bör Skolverket i en utvärdering analysera hur kommunernas schablonersättning till skolorna har påverkat möjligheterna för funktionshindrade att på samma villkor som andra elever kunna välja skola.

Analogt med Moderaternas förslag om införande av nationell skolpeng bör alla barn, och i synnerhet de med funktionshinder, ges en **statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola**. Detta föreslås i motion 1999/2000:Ub228 (m) yrkande 4.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

Riksdagen har ställt sig bakom den viktiga handikappolitiska principen – som har stöd i FN:s standardregler – att barn och ungdomar så långt möjligt skall erbjudas en anpassad utbildning i sin hemkommun. Enligt utskottets förslag i det föregående skall beslutet att avskaffa specialskolan som skolform för elever med synskada respektive grav språkstörning ligga fast. För döva, dövblinda eller hörselskadade elever finns den statliga specialskolan kvar.

I föregående avsnitt i detta betänkande har utskottet redovisat den nya samlade organisationen för statens stöd i specialpedagogiska frågor och den verksamhetsinriktning som organisationen skall ha. Målsättningen är att eleverna så långt möjligt skall kunna välja en skola i närheten av hemmet inom grundskolan eller särskolan. För att skapa förutsättningar för detta skall ett organiserat stöd i specialpedagogiska frågor ges till kommuner och andra huvudmän, såsom fristående skolor.

Barn som är synskadade eller gravt språkstörda får enligt en ny bestämmelse i 10 kap. 3 a § skollagen fullgöra sin skolplikt i särskilda resurscenter. Utbildningen skall med nödvändiga avvikelser motsvara utbildningen i grundskolan respektive särskolan.

Vidare bör nämnas att statligt stöd kan utgå till kommuner ur anslaget *Särskilda insatser på skolområdet* för samordnade regionala utbildningsinsatser för elever med funktionshinder. Stödet fördelas av Statens institut för handikappfrågor i skolan (SIH) som för 2001 har fördelat medel till regionala undervisningsgrupper för elever med hörselskada, autism, rörelsehinder respektive språkstörning samt för elever i särskolan med flerfunktionshinder. Från och med den 1 juli 2001 övertas SIH:s uppgifter av Specialpedagogiska institutet.

Med anledning av yrkandet i motion 1999/2000:So488 vill utskottet hänvisa till att Skolverket under 1998 genomfört en nationell kvalitetsgranskning

av undervisningen av elever i behov av särskilt stöd. Bland annat har granskats enligt vilka prioriteringsprinciper de medel som finns tillgängliga fördelas, både i den kommunala resurshanteringen och i skolans interna budget. Verket konstaterade att det är nödvändigt att skolans huvudman tar ett större ansvar för uppföljningen och utvärderingen av hur resurser används.

Utskottet kan inte ställa sig bakom motionsyrkandet om en statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola.

I motionerna 1999/2000:Ub228 (m) yrkande 3 och 2000/01:Ub204 (m) yrkande 2 påpekar motionären att långt ifrån alla föräldrar till barn med funktionshinder känner till vilka alternativ som finns till den kommunala skolan. Kommunerna bör aktivt understödja dessa föräldrar med **information om hjälp, stöd och möjlighet att söka specialskolor**.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandena.

Enligt direktiven till MYS-utredningen skall i den regionala organisationens grunduppdrag ingå att bl.a. svara för rådgivning för enskilda barn och ungdomar, samordna insatser inom regionen, t.ex. genom bildandet av nätverk, samt sprida information till kommunerna och deras skolor, föräldrar, beslutsfattare m.fl.

Övriga frågor

Vänsterpartiet föreslår i motion 1999/2000:So490 yrkande 7 att regeringen ger Skolverket i uppdrag att göra en **översyn** av hur skolorna följer läroplanens bestämmelser om **yrkesförberedande insatser när det gäller funktionshindrade elever**. Enligt en rapport från Förbundet Unga Rörelsehindrade m.fl., som motionärerna tagit del av, får många ungdomar med funktionshinder inte alls det stöd de skulle behöva när det gäller förberedelser för arbetslivet.

Med hänvisning till samma rapport yrkas i motion 1999/2000:Ub301 (kd) att riksdagen hos regeringen begär förslag till en strategi för hur funktionshindrade ungdomars tillgång till studier och arbetsmarknad kan underlättas.

U t s k o t t e t anser att det är särskilt viktigt att stödja och stimulera unga funktionshindrade till att våga ta steget ut på arbetsmarknaden. Skolan har i samverkan med arbetsförmedlingen ansvar för att genom olika inslag i undervisningen förbereda för och underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Enligt uppgift från Arbetsmarknadsstyrelsen finns det inom varje län en person som har ansvar för att samordna verksamheten för ”unga handikappade” med särskilda arbetsförmedlingsinsatser. Arbetsförmedlingen samarbetar också med skolan vad gäller vägledning och planering för funktionshindrade elever i samband med övergången skola/arbetsliv. Avsikten är att ge stöd åt dessa elever att vidga sina studie- och yrkesval. Utskottet utgår från att skolan tar vara på de möjligheter till samarbete och de insatser som erbjuds från arbetsförmedlingen.

Utskottet utgår också från att Skolverket i sin tillsynsverksamhet har uppmärksamheten riktad mot hur skolorna följer läroplanens bestämmelser.

Med det anförda föreslår utskottet avslag på motionsyrkandena.

I motion 1999/2000:Ub207 (s) påtalas att andelen **barn med funktionshinder vars föräldrar har utländsk bakgrund** ökar i landets särskolor och specialskolor. Dessa föräldrar upplever sig dubbelt utsatta, på grund av sin exilsituation, som föräldrar till barn med funktionshinder. Motionären efterlyser utbildningsinsatser om problematiken för berörda personalgrupper inom bl.a. skola och barnomsorg samt initiativ till utbildning av föräldrarna.

U t s k o t t e t har inhämtat att inom Statens institut för handikappfrågor (SIH) finns en särskild konsulent för frågor som berör elever med utländsk bakgrund och funktionshinder. Konsulentens insatser riktas i första hand till kommuner, personalgrupper, handikapp- respektive invandrarorganisationer m.fl. Konsulentinsatser för invandrarelever med funktionshinder kommer att fortsatt finnas i den nya stödorganisationen.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet med hänvisning till det anförda.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Specialskolan som skolform för elever med synskada respektive grav språkstörning, m.m. (punkterna 1, 2 och 14) – m, kd, c, fp

av Beatrice Ask (m), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Erling Wälivaara (kd), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 1, 2 och 14 borde ha följande lydelse:

1. Specialskolan som skolform för elever med synskada respektive grav språkstörning

Riksdagen bifaller motionerna 1999/2000:Ub212 yrkande 25 och 1999/2000:Ub242 yrkandena 2 och 6 samt bifaller delvis motion 2000/01:Ub219 yrkande 4.

2. Omprövning av beslutet att avveckla de fasta skoldelarna vid Ekeskolan och Hällsboskolan

Riksdagen bifaller motionerna 1999/2000:Ub242 yrkande 1, 2000/01:Ub219 yrkande 1, 2000/01:Ub269 yrkande 1, 2000/01:Ub316 yrkande 9 och 2000/01:Ub319 yrkande 1.

14. Funktionshindrade elevers möjlighet att välja skola

Riksdagen bifaller motionerna 1999/2000:Ub228 yrkande 2, 2000/01:Ub204 yrkande 1, 2000/01:Ub207 yrkande 3 och 2000/01:So299 yrkande 4 samt avslår motion 1999/2000:So488 yrkande 1.

Ställningstagande

Riksdagen bör enligt vår mening uttala sig för ett återinförande av statlig **specialskola som skolform för synskadade och gravt språkstörda elever** med flerfunktionshinder. Den statliga specialskolan behövs för svårt funktionshindrade elever med mycket speciella behov av en egen skolmiljö för sin utveckling. Alla kommuner kan inte nå den nivå i fråga om specialpedagogiskt kunnande som en nationell specialskola kan erbjuda. Barnen skall ha en

rättighet och inte en skyldighet att integreras i den kommunala skolan. Vad vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 1999/2000:Ub212 yrkande 25 och 1999/2000:Ub242 yrkandena 2 och 6.

Vi anser att specialskolorna **Ekeskolan och Hällsboskolan** behövs för barn med flerfunktionshinder och att riksdagen bör upphäva beslutet att avveckla skolorna. Föräldrarnas och barnens önskemål måste väga tungt. När det särskilt gäller Ekeskolan har alltför elever sökt sig dit, sedan debatten om avveckling bidragit till att göra skolan känd. Vi menar att staten i vissa fall kan behöva ta ett större ansvar för svårt funktionshindrade elever för att minimera risken för att eleverna inte ges tillräckliga möjligheter till utbildning utifrån sina specifika förutsättningar. Många kommuner saknar kompetens och ekonomiska resurser för att tillgodose behoven för elever med flerfunktionshinder. Riksdagen bör bifalla motionerna i ärendet.

Möjligheten att välja skola är viktig för alla elever, men alldeles särskilt viktig för barn och ungdomar med funktionshinder. Mot den bakgrunden ser vi beslutet att lägga ned Ekeskolan – en skola för barn med multifunktionshinder – som ett lågvattenmärke när det gäller synen på alla elevers rätt att välja skola. Enligt vår mening skall funktionshindrade barn och ungdomar ha en rättighet och inte en skyldighet att integreras i grundskolan eller särskolan. Om barnen känner sig trygga i specialskolan och utvecklas på ett positivt sätt bör det vara möjligt för föräldrar att välja denna skolform. Vi anser att specialskolor även i framtiden skall vara ett alternativ för de elever som anser att dessa skolor bättre kan tillgodose deras särskilda behov. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Ub228 yrkande 2, 2000/01:Ub204 yrkande 1, 2000/01:Ub207 yrkande 3 och 2000/01:So299 yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

2. Specificering av begreppet visstidsvistelse vid resurscenter (punkt 4) – m, c

av Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Sofia Jonsson (c) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Specificering av begreppet visstidsvistelse vid resurscenter

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub219 yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt vår mening är det inte tillräckligt klarlagt vad som avses med begreppet ”vistid” vid vistelse på resurscenter. Olika tolkningar har gjorts, såsom att det kan röra sig om några månader eller en termin eller hela skoltiden. Vi

vill att riksdagen med bifall till motionsyrkandet begär att regeringen återkommer med en **specifisering av begreppet visstidsvistelse**.

3. Utredning om riksgymnasium för blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder (punkt 5) – m, c, fp

av Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Sofia Jansson (c), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Utredning om riksgymnasium för blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder

Riksdagen bifaller motionerna 1999/2000:Ub212 yrkande 26, 1999/2000:Ub242 yrkande 4, 2000/01:Ub219 yrkande 6 och 2000/01:Ub239 yrkande 22.

Ställningstagande

Blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder har få goda möjligheter att studera vidare efter den obligatoriska skolan. Resultatet är att få läser vidare. De bör emellertid precis som alla andra ungdomar ha rätt att kunna gå vidare i sin utbildning och utvecklas i sin egen takt, oavsett ålder. Vi anser att regeringen bör låta utreda förutsättningarna för ett **riksgymnasium för blinda och synskadade ungdomar med flerfunktionshinder**. Riksdagen bör bifalla motionsyrkandena.

4. Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan, m.m. (punkterna 6, 8, 9 och 13) – kd

av Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 6, 8, 9 och 13 borde ha följande lydelse:

6. Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan

Riksdagen bifaller motion 1999/2000:So488 yrkande 2 samt avslår motionerna 1999/2000:Ub242 yrkande 5 och 1999/2000:So263 yrkande 6.

8. Rätt till teckenspråklärare för barn med grav hörselskada

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub316 yrkande 8.

9. Teckenspråkskunnig personal i specialskolorna

Riksdagen bifaller motion 1999/2000:So488 yrkande 3.

13. Individuella program inom Rh-anpassad gymnasieutbildning

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub319 yrkande 2 samt bifaller delvis motionerna 2000/01:Ub209 och 2000/01:Ub346.

Ställningstagande

Vi anser att det finns behov av en nationell handlingsplan för att öka **stödet för barn med dolda funktionsnedsättningar**, såsom DAMP, dyslexi och näralliggande diagnoser. Det är viktigt att barn och föräldrar får bättre tillgång än i dag till stöd, utredning och expertkunskap genom samverkan mellan hälso- och sjukvården samt förskolan och skolan. Vi föreslår att riksdagen bifaller motion 1999/2000:So488 yrkande 2.

Barn och ungdomar med funktionshinder skall så långt det är möjligt erbjudas en anpassad utbildning i sin hemkommun. Vi instämmer i vad som anförs i motion 2000/01:Ub316 yrkande 8 om att barn med grav hörselskada därvid måste ha **rätt till teckenspråklärare**. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Som anförs i motion 1999/2000:So488 yrkande 3 räcker det inte med att lärarna i specialskolorna för döva eller hörselskadade elever är **teckenspråkskunniga**. Eleverna behöver för sin utveckling även ha språklig kontakt med annan personal. Målet bör vara att all personal som arbetar på dessa skolor skall behärska teckenspråket. Riksdagen bör bifalla motionsyrkandet.

Inom den riksrekryterande gymnasieutbildningen för svårt rörelsehindrade ungdomar, den s.k. **Rh-anpassade gymnasieutbildningen**, bör eleverna, utöver nationella och specialutformade program, även erbjudas **individuella program**. Vi anser att dessa elever självfallet skall ges samma möjligheter som andra gymnasieelever att studera på ett individuellt program. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ett sådant förslag i enlighet med motion 2000/01:Ub319 yrkande 2.

5. Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan (punkt 6) – fp

av Ulf Nilsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Stöd för elever med funktionshinder i den kommunala skolan

Riksdagen bifaller motion 1999/2000:So263 yrkande 6 samt avslår motionerna 1999/2000:Ub242 yrkande 5 och 1999/2000:So488 yrkande 2.

Ställningstagande

Det är viktigt att barn med hyperaktivitet (ADHD och/eller DAMP) uppmärksammas tidigt för att undvika att barnen senare under uppväxten får större problem. Jag anser att Skolverket och Socialstyrelsen bör få i uppdrag att se till att lärare, förskolepersonal och personal inom barn- och skolhälsovården får en adekvat utbildning om denna diagnosgrupp. Det är också viktigt att fortlöpande utvärdera behandlingsmetoder och utveckla handlingsprogram för att kunna ge **stöd för** dessa **elever**. Jag föreslår att riksdagen bifaller motion 1999/2000: So263 yrkande 6.

6. Mottagande av barn i särskolan (punkt 11) – c

av Sofia Jonsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Mottagande av barn i särskolan

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub239 yrkandena 24 och 25 samt avslår motionerna 2000/01:Ub220 och 2000/01:Ub297.

Ställningstagande

Det har förekommit att barn felaktigt **mottagits i särskolan** och därmed gått miste om grundläggande högskolebehörighet, som de skulle ha kunnat uppnå med adekvat stöd i den vanliga skolan. Dessa elever bör få möjlighet till högskoleutbildning om de har förutsättningar för sådana studier. Jag anser att det är viktigt med tidiga stödinsatser för att så många barn som möjligt skall få del av den ordinarie skolans undervisning. Diagnoser på utvecklingsstörning bör därför ställas tidigt i samverkan mellan skola och landsting. Riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört och därmed bifalla motion 2000/01:Ub239 yrkandena 24 och 25.

7. Föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång (punkt 12) – kd, fp

av Yvonne Andersson (kd), Erling Wälivaara (kd) och Ulf Nilsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub316 yrkande 24.

Ställningstagande

Vi anser att det är en självklarhet att för placering av barn i särskola skall krävas vårdnadshavares medgivande. Enligt vår mening bör försöksverksamheten med ökat **föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång** nu permanentas. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med motion 2000/01:Ub316 yrkande 24.

8. Statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola, m.m. (punkterna 15 och 16) – m

av Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högstrom (m) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 15 och 16 borde ha följande lydelse:

15. Statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola

Riksdagen bifaller motion 1999/2000:Ub228 yrkande 4.

16. Information om stöd m.m. för funktionshindrade elever

Riksdagen bifaller motionerna 1999/2000:Ub228 yrkande 3 och 2000/01:Ub204 yrkande 2.

Ställningstagande

En **statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola** bör införas för alla barn, i synnerhet för barn med funktionshinder som söker en skola med särskild kompetens. För att valfriheten skall vara reell måste också finansieringen av boendet vid skolan garanteras. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i enlighet med motion 1999/2000:Ub228 yrkande 4.

Långt ifrån alla föräldrar till barn med funktionshinder känner till vilka alternativ som finns till den kommunala skolan. Det är viktigt att kommunen aktivt ger föräldrar **information** om vilka möjligheter som finns när det gäller **hjälp, stöd och val av skola** för olika funktionshinder. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionsyrkandena.

9. Översyn av skolornas yrkesförberedande insatser för funktionshindrade elever m.m. (punkt 17) – v

av Britt-Marie Danestig (v) och Lennart Gustavsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

17. Översyn av skolornas yrkesförberedande insatser för funktionshindrade elever m.m.

Riksdagen bifaller motion 1999/2000:So490 yrkande 7 och avslår motion 1999/2000:Ub301.

Ställningstagande

Enligt en rapport år 1999 från Förbundet Unga Rörelsehindrade m.fl. tycks läroplanens bestämmelser om att skolan skall ge förberedelser för arbetslivet inte följas i tillräcklig omfattning när det gäller funktionshindrade elever. En stor andel av de tillfrågade i en enkätundersökning sade sig inte ha fått någon som helst yrkesförberedande insats. Detta anser vi vara oroande signaler som måste tas på allvar. Vi föreslår därför att regeringen ger Skolverket i uppdrag att göra en översyn av hur skolorna följer läroplanens bestämmelser vad gäller **yrkesförberedande insatser för funktionshindrade elever**. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 1999/2000:So490 yrkande 7.

Särskilt yttrande

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttrande. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Synskadades tillgång till läromedel och hjälpmedel (punkt 7) – m

Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m) och Anders Sjölund (m) anför:

Moderata samlingspartiet har i sin budgetmotion 2000/01:Ub819 förordat att anslaget *Skolutveckling och produktion av läromedel för elever med handikapp* utökas med 3 miljoner kronor under åren 2001–2003. Vi anser att produktion av läromedel för funktionshindrade elever är centralt och att anslaget för detta behöver räknas upp. Det gäller i synnerhet mot bakgrund av att fler elever med funktionshinder studerar integrerat i grund- och gymnasieskolan där den pedagogiska specialkompetensen ibland är begränsad. Väl utvecklade läromedel blir då mycket viktiga.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:Ub204 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag som ger barn och ungdomar med funktionshinder rätt att välja skola.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommunernas information till funktionshindrade barns föräldrar om hjälp, stöd och möjlighet att söka specialskolor.

2000/01:Ub207 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alla barn och ungdomar skall erbjudas möjlighet till en individuellt anpassad utbildning.

2000/01:Ub209 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten för svårt funktionshindrade ungdomar att välja individuella program på riksrekryterande gymnasieutbildningar.

2000/01:Ub219 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen beslutar att upphäva beslutet att stänga Ekeskolans fasta skoldel i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en specificering av begreppet ”visstids” innebörd.
3. Riksdagen begär att regeringen låter utreda hur undervisningen och den sociala situationen är för barn med funktionshinder i kommunernas skolor.
4. Riksdagen begär att regeringen snarast låter genomföra en ekonomisk konsekvensanalys av beslutet att avveckla specialskolorna.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lokaliseringen av Ekeskolans resurscenter.
6. Riksdagen begär att regeringen låter utreda förutsättningarna för ett riksgymnasium för blinda och synskadade barn med multihandikapp vid Ekeskolan.

2000/01:Ub220 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen låter utreda hur skolans placering av barn i särskola fungerar, vilka behov barn som placeras där har och hur dessa behov möts.

2000/01:Ub239 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

22. Riksdagen begär att regeringen låter utreda möjligheten att införa ett riksgymnasium för blinda och synskadade barn med multifunktionshinder.

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att särskoleelever skall ges möjlighet att läsa vidare till högre utbildning.

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av tidig diagnostisering av utvecklingsstörda barn, t.ex. i samband med fyraårskontrollen.

2000/01:Ub269 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen beslutar att upphäva beslutet att lägga ner Ekeskolan i enlighet med vad som anförs i motionen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om synskadades tillgång till läromedel.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om synskadades hjälpmedel och kostnadsansvar för dessa.

2000/01:Ub297 av Lennart Gustavsson (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att en utredning bör tillsättas med uppgift att föreslå nationella riktlinjer för på vilka grunder beslut om mottagning till särskolan skall ske samt för hur utredning inför sådana beslut skall gå till.

2000/01:Ub316 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätt till teckenspråklärare för barn med grav hörselskada.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatt drift av Ekeskolan och Hällsboskolan.

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten för vårdnadshavare att avgöra om elev skall placeras i särskola.

2000/01:Ub319 av Erling Wälivaara m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de fasta skoldelarna vid Ekeskolan i Örebro och Hällsboskolan i Sigtuna återinförs.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den Rh-anpassade gymnasieutbildningen erbjuder elever individuellt program.

2000/01:Ub346 av Sonja Fransson m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ungdomar med svåra rörelsehinder snarast skall få möjlighet att antas till individuellt program inom den Rh-anpassade gymnasieutbildningen.

2000/01:So299 av Chris Heister m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten att välja skola och utbildning.

Motioner från allmänna motionstiden 1999

1999/2000:Ub207 av Anita Jönsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om barn med funktionshinder vars föräldrar har utländsk bakgrund.

1999/2000:Ub212 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

25. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om specialskolor,

26. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om en kompletterande gymnasiedel till Ekeskolan.

1999/2000:Ub228 av Sten Tolgfors (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om rätten för barn och ungdomar med funktionshinder att välja skola,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om kommunernas information till funktionshindrade barns föräldrar om hjälp, stöd och möjlighet att söka specialskolor,

4. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en statligt garanterad och finansierad rätt att välja skola för alla barn, vilken också omfattar barn med funktionshinder.

1999/2000:Ub242 av Sten Tolgfors m.fl. (m, kd, c, fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om regeringens förslag att avveckla Ekeskolans fasta skoldel,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om att synskadade och talskadade barn skall ingå i specialskolans målgrupp,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om Ekeskolans resurscenter,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för ett riksgymnasium för blinda och synskadade barn med multihandikapp vid Ekeskolan,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om behovet av förstärkning av den kommunala kompetensen vad gäller undervisning av barn med funktionshinder,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om särskilda förutsättningar för språkutveckling hos synskadade barn med multifunktionshinder.

1999/2000:Ub247 av Rune Berglund m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om behovet av förstärkt statligt specialpedagogiskt stöd med hörselinriktning i norra regionen.

1999/2000:Ub301 av Chatrine Pålsson (kd) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till en strategi för hur funktionshindrade ungdomars tillgång till studier och arbetsmarknad kan underlättas.

1999/2000:So263 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp) vari yrkas

6. att riksdagen begär att regeringen ger Socialstyrelsen och Skolverket i uppdrag att tillse att berörd personal får adekvat utbildning om ADHD.

1999/2000:So488 av Chatrine Pålsson m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Skolverket bör göra en analys av hur kommunernas schablon-system har påverkat handikappade barns möjligheter att välja skola,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till en nationell handlingsplan för att öka stödet till barn med dolda funktionsnedsättningar såsom DAMP, dyslexi och närliggande diagnoser,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om teckenspråkskunnig personal i specialskolorna för döva.

1999/2000:So490 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att göra en översyn av hur skolorna följer läroplanens bestämmelser om yrkesförberedande insatser när det gäller funktionshindrade.